

Nr 2 2025 PST...

Tillsammans gör vi vården säkrare

Prenumerera på nyhetsbrevet om patientsäkerhet

Alla bidrar till en god och säker vård. Hälso- och sjukvården har goda medicinska resultat men fortfarande drabbas patienter av vårdskador. Insatser behöver därför ske på många olika nivåer. Det förebyggande arbetet är centralt för att skapa en säker vård.

Genom detta nyhetsbrev kan du följa nyheter inom patientsäkerhetsområdet från vår egen regionen men även nationella och andra lokala insatser ute i landet.

Nyhetsbrevet vänder sig till alla medarbetare och kommer ges ut tre gånger per år, februari, maj och oktober. Dela gärna nyhetsbrevet vidare.

[Anmäl din prenumeration här](#)

Läs mer:

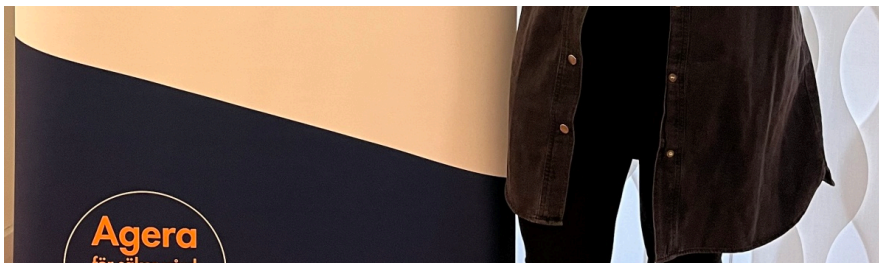
Här finner du tidigare publicerade nyhetsbrev och extramaterial:

[Nyhetsbrev PST... - Region Västmanland](#)

Tillsammans skapar vi en säker vård

Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet

Chefsjuksköterska i centrala patientsäkerhetsteamet

Chefsjuksköterskan arbetar tillsammans med övriga i Centrala patientsäkerhetsteamet för en god patientsäkerhet i Region Västmanland. Teamet har en stödjande funktion inom patientsäkerhetsområdet till regionens alla verksamheter.

Chefsjuksköterskans uppdrag är att övergripande följa upp och säkerställa vårdgivaren Region Västmanlands strategiska och systematiska patientsäkerhetsarbete och ansvar för patientsäkerheten, med särskilt fokus på omvårdnadsfrågor.

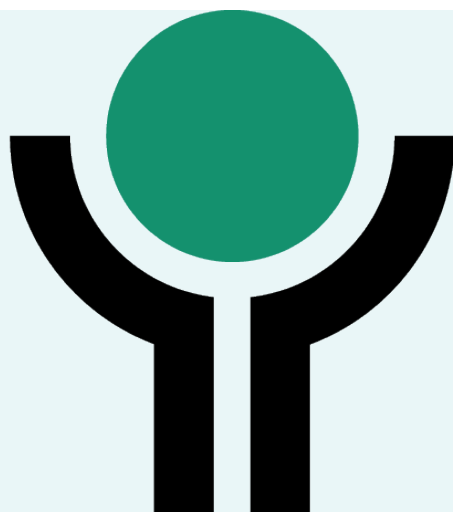
Några av chefsjuksköterskans uppgifter:

- Tillsammans med chefläkare träffar chefsjuksköterskan varje år regionens verksamheter för sk patientsäkerhetsdialog,
- Håller i olika utbildningar inom patientsäkerhetsområdet
- Träffar och stödjer nya sjuksköterskor under deras introduktionsår.
- Verkar för stärka regionens trycksårsförebyggande strategi och rutiner, bland annat genom hålla i nätverket för trycksårsombud samt möjliggöra att indikatorer för trycksår och trycksårsförebyggande arbete finns att följa.
- Ansvarar för ett flertal instruktioner inom omvårdnadsområdet.
- Ingår i nätverket för Sveriges chefsjuksköterskor.
- Representerar region Västmanland i regional samverkansgrupp för patientsäkerhet.

På bilden ses Chefsjuksköterska Sandra Hultin Dojorti.

Läs mer:

[Chefsjuksköterska, uppdragsbeskrivning](#)

Närvarö

Närvarlden Västmanland

Primärvård - Projekt mångsökare

Bakgrunden till projektet "mångsökare" är att en grupp patienter återkommande söker vård med korta intervall och därmed kommer upp i många besök under ett år. Detta sökmönster innebär att mycket resurser förbrukas av en liten mängd patienter vilket kan leda till undanträngningseffekter för andra.

Definitionen av mångsökare som använts är tio besök eller fler per år till sjukgymnast, läkare, sjuksköterska eller distriktsköterska och samtalsbehandlare. Besök som exkluderas är bland andra; mödra- och barnmorskebesök, såromläggningar, hälsoundersökningar/årliga kontroller som diabetes och hjärtpatienter.

Syftet med projektet är att fånga upp "mångsökare" både för att se till att dessa patienter får den vård de behöver och för att frigöra tid till andra patienter.

Projektet inkluderar även patienter med många besök på jourmottagningen och akutmottagningen för att fånga upp dessa patienter och ge vård på rätt vårdnivå.

Samtliga vårdcentraler har under året tagit fram handlingsplaner vilket de börjat arbeta utifrån under året och fortsätter under 2025. Att respektive vårdcentral tar fram en egen handlingsplan grundar sig i att arbetet ska ske personcentrerat och behöver anpassas efter vårdcentralens patientunderlag gällande aktuell grupp samt deras arbetssätt och resurser. Några exempel på åtgärder för att möta denna grupp är ökad kontinuitet, utsedd fast vårdkontakt, längre besökstid, boka besökstid i förekommande syfte (med längre intervall än historiskt sökmönster) och teambesök.

Uppföljning kommer ske lokalt för respektive vårdcentral samt övergripande genom statistik gällande förändring av antal mångsökare samt antal besök för respektive mångsökare.

Har du frågor kontakta gärna:

Anna Sofia Törnqvist, Direktör Närvarlden Västmanland

Hur arbetar lokala patientsäkerhetsteam?

I region Västmanland beskrivs det organisatoriska ansvaret för patientsäkerhet i dokumentet 6199-5. Verksamhetschef har det yttersta ansvaret att säkra att verksamheten bedrivs på ett patientsäkert sätt enligt Patientsäkerhetslagen 2010:659.

Det lokala patientsäkerhetsteamet inom respektive verksamhet verkar på uppdrag av verksamhetschef. Teamet är en strategisk resurs för verksamhetsledningen att bevaka och driva patientsäkerhetsfrågor. Teamet ska minst bestå av en läkare med specialistkompetens och en sjuksköterska eller annan legitimerad medarbetare samt verksamhetens avvikelseransvarig. Hur arbetet är utformat kan se olika utifrån olika kliniker och nedan kan du läsa mer om hur Akutkliniken i Västerås arbetar systematiskt för att stärka patientsäkerheten.

Systematiskt Patientsäkerhetsarbete på Akutkliniken, Västerås

För akutkliniken är **ledningens engagemang** en central del för att säkerställa en hög patientsäkerhet. Patientsäkerhet är en stående punkt på deras ledningsgruppsmöten, enhetschefsmöten, samverkansmöten och arbetsplatsträffar. De analyserar risker och händelser i ledningsgruppen som avvikelseransvarig identifierat och sedan diskuteras risk/händelse och förslag på åtgärder i det forum det hör hemma. Genom att ha engagerade och medvetna medarbetare kan de snabbt identifiera och åtgärda potentiella säkerhetsrisker.

Säkerhetskulturen är avgörande för att upprätthålla hög patientsäkerhet.

Akutkliniken arbetar aktivt för att skapa en miljö där alla medarbetare känner sig trygga att rapportera risker och avvikelser. Avvikelseanmälan ses som en möjlighet till lärande och förbättring, de har etablerat rutiner för att regelbundet diskutera och analysera risker/händelser.

För att säkerställa att deras personal har den nödvändiga **kunskapen och kompetensen** genomför de internutbildning och kompetensutveckling så deras personal är väl förberedda att hantera olika patientsäkerhetsutmaningar. Kliniken har också ett mentorskapssystem där erfarna medarbetare stödjer och vägleder nyanställda.

Akutkliniken arbetar aktivt för att främja **patientens delaktighet** i vården. Detta görs genom att öka andelen bedsiderapporter patienten blir då delaktig på ett naturligt sätt. Genom att involvera patienten i vården förbättrar de patientsäkerheten.

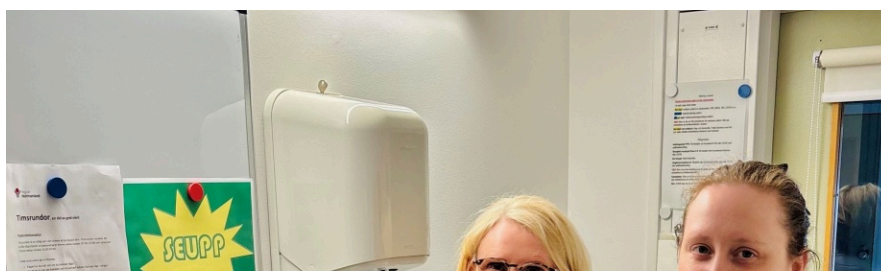
Utöver att hantera risker och avvikelser, fokuserar de på att integrera patientsäkerhet i det dagliga kliniska arbetet.

Genom att fokusera på dessa områden kan de säkerställa att deras arbete på akutmottagningen präglas av hög patientsäkerhet och kontinuerlig förbättring.

Vill du veta mer om Akutkliniken arbete så kontakta Veronica Daag, biträdande verksamhetschef Akutkliniken i Västerås

Läs mer:

- [Organisatoriska ansvaret för patientsäkerhet i dokumentet 6199-5](#)

SEUPP – Ökad patientsäkerhet med patienten i centrum

Undersköterskan har en nyckelroll i patientsäkerhetsarbetet genom att spendera mest tid nära patienten och ansvara för den direkta omvårdnaden. Detta ger unika möjligheter att tidigt upptäcka och förebygga vårdskador. Med inspiration från framgångsrika projekt i Australien, Storbritannien och USA har SEUPP-modellen införts i Region Uppsala och Region Jönköping med mycket positiva erfarenheter.

SEUPP innebär att undersköterskan varje timme, under dagtid, systematiskt följer upp patientens behov inom fem viktiga områden:

- **Smärta:** Regelbunden smärtskattning med åtgärder vid behov.
- **Elimination:** Proaktiv hjälp vid toalettbesök för ökad komfort och säkerhet.
- **Undernäring:** Kontinuerlig kontroll av patientens behov av mat och dryck.
- **Position:** Förebyggande positionering för att undvika trycksår.
- **Placering av tillhörigheter:** Säker placering av personliga föremål för att minska risken för fallolyckor.

Infektionskliniken har fått stimulansmedel för att implementera SEUPP och projektet är redan igång med goda resultat.

– *Patienterna upplever större trygghet, vilket lett till färre ringningar och därmed avsevärt förbättrad arbetsmiljö*, berättar Nancy Åkerblom och Veronica Medin Kangro, som båda varit drivande i projektets uppstart.

Även om den formella utvärderingen ännu inte är färdig, framhåller Nancy och Veronica att arbetet med SEUPP-modellen varit mycket givande och utvecklande för hela arbetsgruppen. De uppmuntrar nu andra avdelningar att ta efter metoden för att förbättra patientsäkerheten.

Suicidpreventiva dagen 10e september

Varje dag tar fyra personer sitt liv i Sverige. Men självmord är inte oundvikligt – det går att förebygga. Den 10 september uppmärksammar Region Västmanland Internationella suicidpreventiva dagen med föreläsningar och samtal för att bryta stigma kring psykisk ohälsa och rädda liv. Arbetet sker i nära samverkan mellan region, kommun och civilsamhälle. I Region Västmanland leder Sofia Ekman och Linda Sahlström, utvecklingsstrateger vid enheter för Välfärd respektive Folkhälsa, det strategiska suicidpreventiva arbetet tillsammans med Joakim Pettersson, biträdande områdeschef för nära vård.

Ytterligare aktivitet inom området kommer ske den 10 oktober på *världsdagen för psykisk hälsa* då regionen bjuder in till konferens där fokus kommer ligga på på den nyligen antagna nationella strategin för psykisk hälsa och suicidprevention. [Låt oss mötas den 10 oktober](#)

"Hela samhället måste vara delaktigt"

- Bara hälften av alla som tar sitt liv har haft kontakt med psykiatri. Det visar hur avgörande det är att arbeta brett – inte bara inom vården, säger Joakim Pettersson. Under de senaste 20 åren har självmorden i Sverige minskat i de flesta åldersgrupper – men inte bland unga. Regeringen har nyligen beslutat om en ny nationell strategi för psykisk hälsa och suicidprevention, med målet att skapa ett samhälle där ingen ska känna att självmord är den enda utvägen.
- Suicid en konsekvens av ett lidande som känns outhärdligt, säger Sofia Ekman.
- Därför kan inte ansvaret ligga enbart på psykiatri. Vi måste bygga ett tryggt samhälle där hjälp finns tillgänglig tidigt, fyller Linda Sahlström i.

[Läs hela intervjun](#)

Läs mer:

[Utbildning i suicidprevention i svensk sjukvård \(SPiSS\)](#)

[Psykisk hälsa - Region Västmanland](#)

[Så minskar vi stigmatisering av psykisk ohälsa - Region Västmanland](#)

[Prenumerera på nyhetsbrev om psykisk hälsa](#)

Suicid kan vara en vårdskada

Suicid är en allvarlig vårdskada om hälso- och sjukvården hade kunnat förhindra det genom adekvata åtgärder men så inte har skett. Även ett suicidförsök är att betrakta som en allvarlig vårdskada om det hade kunnat undvikas genom adekvata åtgärder i vården.

En bidragande orsak till suicid i vården kan vara att suicidrisken inte bedömts, bedömts fel eller vägts in i behandlingsplaneringen. Det kan till exempel vara när patienten överförs från en vårdenhets till en annan eller vid uppföljning efter ett suicidförsök. Andra orsaker kan vara att patienten inte får hjälp att berätta varför hen ser döden som en utväg eller inte får stöd att hitta andra sätt att hantera sitt lidande och lösa grundläggande problem.

Läs mer:

[Suicid och suicidförsök - Patientsäkerhet](#)

Nationella handlingsplanen för ökad patientsäkerhet

Nu uppdateras handlingsplanen!

Svensk hälso- och sjukvård har en lång tradition av aktivt patientsäkerhetsarbete och kunskapen om vad som bidrar till en säker vård har vuxit snabbt.

Sedan 2020 finns en nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet. Den nationella handlingsplanen ska stärka kommuner och regioner i det systematiska patientsäkerhetsarbetet och bidra till att förebygga vårdskador. Den ska också stödja och samordna arbetet med patientsäkerhet i Sverige. På bilden ser ni handlingsplanens områden.

Så vad behövs för att vi tillsammans ska lyckas minska vårdskadorna?

Fyra grundläggande förutsättningar har identifierats för det fortsatta arbetet:

- Engagerad ledning och styrning
- En god säkerhetskultur
- Adekvat kunskap och kompetens
- Patienten som medskapare.

Handlingsplanen innehåller fem prioriterade fokusområden som kan stärka arbetet för en säkrare vård. Dessa områden tar avstamp i utmaningarna inom patientsäkerhetsarbetet och utgör strukturen för de nationella åtgärderna. De kan också ligga till grund för prioriteringar på nationell, regional och kommunal nivå:

- Öka kunskaper om inträffade vårdskador
- Tillförlitliga och säkra system och processer
- Säker vård här och nu
- Stärka analys, lärande och utveckling
- Öka riskmedvetenhet och beredskap.

Socialstyrelsen har nu publicerat en uppdaterad handlingsplan för 2025-2030.

Områdena i den uppdaterade versionen är desamma som i den tidigare handlingsplanen. Det innebär att den innehåller samma mål, vision, grundläggande förutsättningar och prioriterade fokusområden. Nytt i den uppdaterade handlingsplanen är att det finns tydliga aktiviteter för att stärka de grundläggande förutsättningarna och fokusområdena som riktar sig till huvudmän och vårdgivare i hälso- och sjukvården.

Läs mer:

[- Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet - Patientsäkerhet](#)

[- Agera för säker vård, Nationell handlingsplan för ökad patientsäkerhet i hälso- och sjukvården 2025-2030 – Socialstyrelsen \(pdf\)](#)

SEP

17

Internationella patientsäkerhetsdagen

Världshälsoorganisationen, WHO, har initierat den 17 september som en återkommande internationell patientsäkerhetsdag.

Medlemsländerna deltar i samband med detta i en världsomspännande kampanj med olika teman från år till år. Socialstyrelsen bidrar bland annat genom att ta fram olika material kopplat till kampanjen.

Temat för i år är Säker vård för varje nyfödd och varje barn.

Läs mer:

[Internationella patientsäkerhetsdagen - Patientsäkerhet](#)

Socialstyrelsen

